

خاندان لاجوردی

این مقاله نیازمند ویکی‌سازی است. لطفاً با توجه به راهنمای ویرایش و شیوه‌نامه، محتوای آن را بهبود بخشید.

[بیشتر بدانید](#)

خانواده لاجوردی از مشهورترین فعالان **اقتصادی** و کارآفرینان قبل از **انقلاب** بودند.^{[۱][۲]}

آنها فعالیت اقتصادی خود را از سال ۱۲۷۰ **شمسی** با فعالیت‌های حاج سیدمحمد لاجوردی و برادرش شروع کرد. خاندان لاجوردی از اواخر دوره **ناصرالدین شاه** تا آخر **دوره پهلوی**، در بیشتر عرصه اقتصادی اعم از صادرات و واردات و نیز از سال ۱۳۳۰ به بعد در بخش صنعت و خدمات به ویژه **صنایع غذایی**، نساجی، شوینده، ساختمان، بانکداری و بیمه فعال بودند. اکبر لاجوردی درباره فعالیت خانواده لاجوردی می‌گوید: «ما برای پیشرفت کارمان ۱۱۰ سال حوصله به خرج دادیم و سخت کار کردیم و همان‌طور که پدرم به من گفته، این کار را با ۱۰ تومان سرمایه شروع کرده و سالی ۲۰ درصد به سرمایه خود اضافه کرده است.»^[۱]

لاجوردی‌ها در بسیاری زمینه‌ها جزو پایه‌گذاران **بخش خصوصی** نوین در ایران بودند. آنها اولین **شرکت خصوصی** کامپیوتری ایران را بعد از **شرکت ملی نفت** تأسیس کردند. نسل اول و دوم و سوم این خانواده در فعالیت‌های بازرگانی (واردات و صادرات) فعال بودند اما با شروع فعالیت‌های نسل سوم شاهد گسترش فعالیت‌های آنان در صنعت و تولید هستیم که لاجوردی‌ها بیش از ۸۰ شرکت و کارخانه در نقاط مختلف کشور از جمله تهران، کاشان، بهشهر، کرمانشاه، قزوین، مشهد، گنبد کاووس، گرگان، نکا، اراک، خرمشهر، نوشهر و حومه محمودآباد را تأسیس کردند. در این شرکت‌ها که عمدتاً در چارچوب گروه صنعتی بهشهر بود، تا سال ۱۳۵۷ بیش از ۱۵ هزار مهندس، کارشناس، مدیر، کارمند و کارگر مشغول به کار بودند. به علاوه، فعالیت‌های این خاندان به حوزه آموزش و تربیت نیروی کار نیز رفته‌است. **حبیب لاجوردی** و **محمدتقی برخوردار**، برای تربیت نسل جدید مدیران و کارشناسان که با علوم روز دنیا آشنا باشند، موسسه مطالعات مدیریت هاروارد (دانشگاه امام صادق فعلی) را بنیان‌گذاری کردند، موسسه‌ای که تا قبل از تصرف و مصادرهٔ آن توانست چند چند گروه دانش‌آموخته داشته باشد.^{[۳][۴]}

در نهایت، پس از انقلاب اسلامی، در **جریان مصادره اموال و دارایی‌ها**، کارخانه‌ها و شرکت‌های خاندان لاجوردی مصادره شدند و ۱۱۰ سال فعالیت اقتصادی و آموزشی این خاندان درون ایران به پایان رسید.^[۱]

تاریخچه خانوادگی

نسل اول

حاج سید محمد نیل فروش «لاجوردی‌ها» بودند که در سال ۱۲۴۷ هجری شمسی در **کاشان** به دنیا آمد پدرش میرزاابولقاسم و مادرش ملقب به خانم بزرگ بوده است.

نسل دوم

حاج محمود لاجوردی در **کاشان** به دنیا آمد پدرش سید محمد و مادرش فاطمه خانم مرتضوی بود.

اکبر لاجوردیان برادر محمود لاجوردی متولد سال ۱۳۰۲ شمسی.

سید اکبر لاجوردیان، یکی از چهار نفر مؤسس **شرکت پلی‌اکریل اصفهان** و مدیرعامل این شرکت از سال ۱۳۵۲ تا ۱۳۵۷ بوده‌است.^[۵]

نسل سوم

احمد لاجوردی فرزند محمود لاجوردی که از سال ۱۳۱۷ تا اوایل ۱۳۵۸ قریب ۴۰ سال در عرصه تجارت و صنعت مدرن ایران به عنوان یک **کارآفرین** برجسته و یکی از مؤسسان **شرکت صنعتی بهشهر** فعالیت داشت.

قاسم لاجوردی فرزند محمود لاجوردی از بنیان‌گذاران گروه صنعتی بهشهر بود که در روز ۲۹ دی‌ماه (۱۹ ژانویه) ۱۳۸۹ در بیمارستانی در **شهر توسان** ایالت آریزونا، آمریکا درگذشت.

حبیب لاجوردی فرزند محمود لاجوردی نیز از نسل سوم این خاندان محسوب می‌گردد. او از دانش‌آموختگان دانشگاه‌های «هاروارد» و «ییل» در رشته MBA و اقتصاد بود. وی در سال ۱۳۴۸ از فعالیت‌های اقتصادی در ایران دست کشید و به کارهای پژوهشی در حوزه اقتصاد پرداخت. او مرکز مطالعات مدیریت را در تهران تأسیس کرد و تا سال ۱۳۵۷ نیز در این مرکز به تدریس پرداخت. پس از انقلاب او به مرکز مطالعات خاورمیانه دانشگاه هاروارد رفت.^[۶]

نسل چهارم

علی لاجوردی متولد ۲۵ فروردین سال ۱۳۲۶ فرزند احمد لاجوردی است که به همراه برادر خود حمید لاجوردی متولد ۱۳۲۷ از نسل چهارم محسوب می‌گردند و به همراه دیگر افراد خاندان لاجوردی نقش بزرگی در صنعت قبل از انقلاب داشتند.

مصادره اموال لاجوردی‌ها

در تیر ۱۳۵۸ تمام سهام و دارایی‌های اموال ۵۱ صاحبان صنایع بزرگ توسط **شورای انقلاب** مصادره گردیده در آن ایام بخشی از افراد خانواده لاجوردی - سید محمود، احمد، اکبر، علی و حمید - هنوز، در ایران بودند. اکبر لاجوردی تلاش زیادی برای اثبات بدون دلیل بودن مصادره‌ها می‌کند، اما نه تنها تلاش‌ها به نتیجه نمی‌رسد، بلکه با ممنوع‌الخروج شدن و ترور برادرزاده‌اش، وی تصمیم گرفت به شکل غیرقانونی از ایران خارج شود. لاجوردی در مورد خروج خودش از ایران می‌نویسد: «سرزمینی را پشت سر می‌گذاشتم که ذرات وجودم با آب و گل آن سرشته و پرورش پیدا کرده بود. پیکرهای درگذشتگانم، که پدرانم، مادرانم در زنجیره نسل‌های طولانی، همه در خاک این سرزمین خفته‌اند. دل کندن از آن همه خاطره و از تاریخ و یادگارهای خانواده‌ام بسیار دشوار بود. به این علت با حسرت به افق‌های دور و تاریک ایران نگاه می‌کردم.»^[۷]

منابع

1. «ماجرای مصادره «گروه صنعتی بهشهر»» (<https://www.isna.ir/news/96062615082/%D9%85%D8%A7%D8%AC%D8%B1%D8%A7%DB%8C-%D9%85%D8%B5%D8%A7%D8%AF%D8%B1%D9%87-%DA%AF%D8%B1%D9%88%D9%87-%D8%B5%D9%86%D8%B9%D8%AA%DB%8C-%D8%A8%D9%87%D8%B4%D9%87%D8%B1>). *ایسنا*. ۱۷-۰۹-۲۰۱۷. دریافت‌شده در ۱۱-۰۹-۲۰۲۰.
 2. «داستان ۵۳ نفر» (<http://www.tejaratefarda.com/%D8%A8%D8%AE%D8%B4-%D8%A7%D9%82%D8%AA%D8%B5%D8%A7%AF-35/9906-%D8%AF%D8%A7%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86-%D9%86%D9%81%D8%B1>). *هفته نامه تجارت فردا*. دریافت‌شده در ۱۱-۰۹-۲۰۲۰.
 3. «به نرمی مخمل، به خوش طعمی روغن کرمانشاهی» (<https://www.tejaratefarda.com/%D8%A8%D8%AE%D8%B4-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D8%A7%D9%82%D8%AA%D8%B5%D8%A7%AF-41/23089-%D8%A8%D9%87-%D9%86%D8%B1%D9%85%DB%8C-%D9%85%D8%AE%D9%85%D9%84-%D8%A8%D9%87-%D8%AE%D9%88%D8%B4-%D8%B7%D8%B9%D9%85%DB%8C-%D8%B1%D9%88%D8%BA%D9%86-%DA%A9%D8%B1%D9%85%D8%A7%D9%86%D8%B4%D8%A7%D9%87%DB%8C>). *هفته نامه تجارت فردا*. دریافت‌شده در ۲۶-۰۷-۲۰۲۱.
 4. Deutsche Welle (www.dw.com). «ویرانگری انقلاب ۵۷ در اقتصاد ایران | DW | 19.02.2019» (<https://www.dw.com/fa-ir/opinion/a-47555958>). دریافت‌شده در ۲۷-۰۷-۲۰۲۱.
 5. «مدیران عامل پلی اکریل» (<https://web.archive.org/web/20140808053530/http://www.polyacryl.ir/>) (http://www.polyacryl.ir/fa/index.php?option=com_content&view=article&id=106&Itemid=569). بایگانی‌شده از اصلی (http://www.polyacryl.ir/fa/index.php?option=com_content&view=article&id=106&Itemid=5) در ۸ اوت ۲۰۱۴. دریافت‌شده در ۴ اوت ۲۰۱۴.
 6. «53 نفری که بعد انقلاب اموالشان مصادره شد | اقتصاد آنلاین» (<https://www.eghtesadonline.com/%D8%A8%D8%AE%D8%B4-%D8%A7%D8%AE%D8%A8%D8%A7%D8%B1-2/105037-%D9%86%D9%81%D8%B1%DB%8C-%DA%A9%D9%87-%D8%A8%D8%B9%D8%AF-%D8%A7%D9%86%D9%82%D9%84%D8%A7%D8%A8-%D8%A7%D9%85%D9%88%D8%A7%D9%84%D8%B4%D8%A7%D9%86-%D9%85%D8%B5%D8%A7%D8%AF%D8%B1%D9%87-%D8%B4%D8%AF>). دریافت‌شده در ۳-۱۰-۲۰۲۰.
 7. خطای یادکرد: خطای یادکرد:برچسب <<ref> غیرمجاز: متنی برای یادکردهای با نام ایران: ۵ وارد نشده‌است. (صفحهٔ راهنما را مطالعه کنید).
- سرمایه داری خانوادگی (<http://www.ensani.ir/storage/Files/20100914181732-90.pdf>)
 - موقعیت تجار و صاحبان صنایع در دوره پهلوی: سرمایه داری خانوادگی خاندان لاجوردی، علی اصغر سعیدی، فریدون شیرین کام، ناشر: گام نو (<http://ohwm.ir/show.php?id=1452>)